

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 czerwca 2017r.

Sąd Rejonowy w Brzezinach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący SSR. Joanna Rezler - Wiśniewska

Protokolant st. sekr. sąd. Halina Barjasz

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 22 czerwca 2017r. w B.

sprawy z powództwa M. G.

przeciwko Bankowi (...) SA z siedzibą w W.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

ewentualnie

o zapłatę

1. oddała powództwo pierwotne,
2. zasądza z powództwa ewentualnego od Banku (...) SA z siedzibą w W. na rzecz M. G. kwotę 3.654,53 zł (trzy tysiące sześćset pięćdziesiąt cztery złote pięćdziesiąt trzy grosze),
3. zasądza od Banku (...) SA z siedzibą w W. na rzecz M. G. kwotę 233 zł (dwieście trzydzieści trzy złote) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt IC 397/16

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 3 sierpnia 2016r. wniesionym do Sądu Rejonowego w Kłodzku a przekazanym wg właściwości do tutejszego Sądu na podstawie postanowienia z dnia 4 sierpnia 2016r. (k.26) M. G. wniósł o pozbawienie tytułu wykonawczego – wyroku Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi z dnia 22 grudnia 2015r. sygn. akt (...) wykonalności. Powód wskazał, iż Komornik Sądowy J. B. działający przy Sądzie Rejonowy w Kłodzku prowadzi egzekucję mimo tego, iż w całości zostało już spłacone, częściowo w toku egzekucji, a częściowo w drodze dobrowolnych wpłat bezpośrednio wierzycielowi.

W piśmie z dnia 24 października 2016r. powód dokonał modyfikacji powództwa, powód wniósł o zwrot pobranych niesłusznie przez Komornika Sądowego wpłat na rzecz (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W.. Powód podniósł, że dokonał bezpośrednio na rzecz wierzyciela a bank pobrał należności niezgodnie z treścią wyroku Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi. Dodatkowo wskazał, iż ściągnięte przez komornika kwoty łącznie z wpłaconymi dobrowolnie należnościami przekroczyły wysokość dochodzonego roszczenia wraz z odsetkami ustawowymi, kosztami procesu oraz kosztami egzekucyjnymi.

W piśmie z dnia 10 listopada 2016r. powód wniósł o zwrot kwoty 4648,67zł. która została pobrana na rzecz wierzyciela przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Kłodzku – J. B. (...) niesłusznie. Powód wyliczył, iż razem pobrano na rzecz pozwanego wraz z odsetkami i opłatami komorniczymi kwotę 11201,78zł.

/pismo – k. 47 – 49/

W odpowiedzi na pozew pozwany (...) SA w W. – następca prawny (...) Bank (...) SA wniósł o oddalenie powództwa o pozbawienie wykonalności w całości, oddalenie zmienionego powództwa o zapłatę w całości, zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu według prawem przewidzianych.

Pozwany wskazał, iż Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Kłodzku – J. B. w postępowaniu egzekucyjnym (...) wydał w dniu 16 listopada 2016r. postanowienie o zakończeniu postępowania egzekucyjnego wobec wyegzekwowania całego świadczenia objętego tytułem wykonawczym, co oznacza, iż dłużnik traci prawo wytoczenia powództwa opozycyjnego z art. 840 k.p.c. Pozwany podniósł iż Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi XVIII Wydział Cywilny wyrokiem z dnia 22 grudnia 2015r. sygn. akt (...) zasądził niezaskarżalną kwotę 4484,75zł., odsetki ustawowe od kwoty 4259,26zł., kwotę 1080,10zł. nadto oddalił powództwo S. A. (SA) w zakresie żądania zasądzenia odsetek umownych i karnych w łącznej wysokości 2696,31zł. Pozwany wskazał iż wobec tego, iż Sąd Rejonowy dla Łodzi - Śródmieścia w Łodzi XVIII Wydział Cywilny oddalił powództwo w zakresie żądania zasądzenia odsetek umownych i karnych w łącznej wysokości 2696,31 zł. roszczenie Banku stanowiło dług niezaskarżalny i Komornik nie mógł wyegzekwować tej kwoty w postępowaniu egzekucyjnym choć w dalszym ciągu była ona należna wierzycielowi. Pozwany przyznał iż w trakcie postępowania egzekucyjnego zaksięgował do niniejszej sprawy cztery dobrowolne wpłaty w łącznej wysokości 4000zł. (z dnia 16 maja 2016r. w kwocie 448,47zł., z dnia 13 czerwca 2016r. w kwocie 448,47zł., z dnia 17 czerwca 2016r. w kwocie 2000zł., z dnia 1 stycznia 2016r. w kwocie 1103,06zł.) Trzy pierwsze wpłaty (w łącznej wysokości 2896,94zł.) zaliczył na należności niezasadzone a z wpłaty w wysokości 1103,06zł. kwota w wysokości 879,47zł. (2896,94 zł. +879,47zł. =3776,41zł) została zaliczona na należności niezasadzone zaś o pozostałej części tj. 223,59zł. poinformowano stosownym pismem Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Kłodzku – J. B..

Podkreślono, iż w wyniku rozliczenia egzekucji przez wierzyciela Bank w dniu 5 stycznia 2017r. przekazał na konto powoda kwotę 1011,99zł. a w trakcie postępowania egzekucyjnego Komornik Sądowy przekazał wierzycielowi wpłaty w łącznej wysokości 6255,75zł.

W ocenie pozwanego dłużnik nie ma prawa sprzeciwić się skutecznie zaliczeniu wpłaty dokonanej przez wierzyciela. Przywołano, że choć zgodnie z art. 451§1 k.p.c. dłużnik mający względem tego samego wierzyciela kilka długów tego samego rodzaju może przy spełnieniu świadczenia, wskazać który dług chce zaspokoić, to wierzyciel może przede wszystkim zaliczyć na związane z tym długiem zaległe należności uboczne oraz na zalegające świadczenia główne. W ocenie pozwanego wierzyciel może bez zgody dłużnika zaliczyć wpłatę na związane z długiem odsetki za opóźnienie przywołując wyrok SN z dnia 8 marca 2002r. sygn. akt III CKN 548/2000.

/odpowiedź na pozew – k.63 – 67/

W piśmie z dnia 1 lutego 2017r. powód podtrzymał żądanie zwrotu kwoty 3654,53zł. i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu. Powód wskazał iż w przedziale czasowym maj – czerwiec 2016r. wpłacił na rzecz wierzyciela kwotę 4000zł. tytułem spłaty należności zasądzonych wyrokiem wydanym w sprawie (...). W ocenie powoda Bank bezzasadnie poinformował Komornika o wpłacie jedynie kwoty 223,59zł. w sytuacji gdy powinna ona wynosić 4000zł. a dopiero w dniu 8 października 2016r. Bank poinformował Komornika o wpłacie 4000zł. Powód przyznał, iż Bank przesłał przekazem pocztowym w dniu 11 lutego 2017r. kwotę 994,14 zł. Powód stwierdził, że dokonał w sprawie wpłat na kwotę 11104,07zł. w tym kwota dla komornika wyniosła 978,88zł. a Bank wraz z komornikiem przywłaszczył 10092,08zł.

/pismo – k. 89-91/

W piśmie procesowym z dnia 17 lutego 2016r. pozwany poinformował iż w dniu 4 stycznia 2017r. dokonał ostatecznego rozliczenia prowadzonej egzekucji, w wyniku czego zwrócił powodowi kwotę 1011,99zł. pomniejszoną o koszty przekazu.

/pismo – k. 102 – 103/

Powód poparł powództwo o zwrot kwoty 3654,53zł. jako różnicy nadpłaty i zwróconej kwoty 1011,99zł. podnosząc iż na datę wszczęcia egzekucji dłużnikiem pozwanego był jedynie z tytułu wykonawczego wydanego w sprawie (...).

/protokół z rozprawy – k. 109 – 109 verte/

Postanowieniem z dnia 6 kwietnia 2017r. Sąd odrzucił pozew wobec pozwanego (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W., w miejsce którego dopuścił do udziału w sprawie w charakterze pozwanego (...) S.A. z siedzibą w W. jako następcę prawnego.

/postanowienie k. 108/

W piśmie z dnia 13 kwietnia 2017r. pozwany ponownie wskazał, iż kwota 2696,31zł. dochodzona od powoda w zakresie żądania zasądzenia odsetek umownych i karnych pozostawała należna wierzycielowi, stanowiła bowiem dług niezaskarżalny a Komornik nie mógł jej egzekwować w prowadzonym postępowaniu egzekucyjnym.

/pismo – k. 111/

Powód podtrzymał zgłoszone żądanie zwrotu nadpłaconych pieniędzy. Oświadczył, że nie chce cofać pierwotnego powództwa. Podkreślił, iż dobrowolne wpłaty winny być zaliczone zgodnie ze wskazaniem w przelewach.

/protokół z rozprawy – k. 117 – 117 verte/

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wyrokiem z dnia 22 grudnia 2015r. w sprawie (...) Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi, XVIII Wydział Cywilny w sprawie o zapłatę przeciwko M. G. zasądzone od pozwanego na rzecz (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. ponad niezaskarżalną kwotę 4484,75zł. (o której prawomocnie orzeczono w nakazie zapłaty z dnia 29 stycznia 2015r.),

a/odsetki ustawowe od kwoty 4259,26zł. za okres od dnia 16 czerwca 2014r. do dnia zapłaty

b/kwotę 1080,10zł.

oraz kwotę 218,73zł. tytułem zwrotu kosztów procesu.

/wyrok z klauzulą wykonalności – akta (...) /

Wnioskiem z dnia 6 kwietnia 2016r., który wpłynął do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Kłodzku J. B. 18 kwietnia 2016r. wierzyciel (...) Bank (...) SA w W. wniósł o wszczęcie egzekucji przeciwko M. G. na kwotę 5564,85zł. wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od kwoty 4259,26zł. za okres od dnia 17 czerwca 2014r. do dnia zapłaty, kwoty 92zł. tytułem zwrotu kosztów postępowania opatrzonej klauzulą wykonalności z dnia 2 marca 2016r.

/wniosek – k.1 akt Km 1788/16 /

W dniu 23 kwietnia 2016r. Komornik postanowił o zajęciu wynagrodzenia za pracę i wierzytelności zasiłku chorobowego wobec dłużnika, zajęciu wierzytelności należne od Pierwszego Urzędu Skarbowego w Ł., zajęciu rachunków bankowych dłużnika nadto w tym samym dniu wezwał dłużnika do zapłaty należności .

/akta (...) - k.6 – 5/

Powód dokonał przelewu na rzecz pozwanego tytułem spłaty należności zasądzonej w sprawie (...) kwot:

a/ 448,47zł. w dniu 10 czerwca 2016r.,

b/1000zł. w dniu 16 czerwca 2016r.,

c/448,47zł. w dniu 15 maja 2016r.

d/ 1103,06zł. w dniu 30 czerwca 2016r.

/dowody przelewu – k. 42 – 46, w sprawie (...)/

W dniu 30 czerwca 2016r. oraz w dniu 1 lipca 2016r. drogą elektroniczną powód zwracał się do Komornika o weryfikację dokonanych wpłat na łączną kwotę 4.000zł. z wierzycielem.

/e-mail - k.43, k.47- akta (...)/

Pismem z dnia 5 lipca 2017r. (k.50) wierzyciel wniósł o ograniczenie postępowania egzekucyjnego o kwotę 223,59zł. informując, iż z wpłaty dłużnika w kwocie 1103,06zł. zaksięgowanej dnia 1 lipca 2016r. zaliczył kwotę 879,47zł. na odsetki niezasądzone (odsetki karne z nakazu zapłaty).

/pismo – k. 50/

Na dzień wszczęcia egzekucji odsetki stanowiły kwotę 699,45zł., co z kwotą 1080,10 zł. i kosztami postępowania o nadanie klauzuli wykonalności (92zł.) wyniosło razem 1779,55zł.

/bezsporne/

(...) Bank (...) SA jest następcą Banku (...).

/bezsporne/

Ustalając stan faktyczny Sąd oparł się głównie na złożonych do akt dokumentach przedstawionych przez powoda i także znajdujących się w aktach sprawy egzekucyjnej KM (...). Głównym zadaniem Sądu było ustalenie prawidłowości zaliczania spłat na zadłużenie pozwanego względem powoda, którego zakres wyznaczony został przez wydany w sprawie o zapłatę (...) tytuł egzekucyjny i ocenę czy doszło do wyegzekwowania na rzecz powoda kwoty większej o co najmniej 3654,53zł. na dzień wszczęcia.

Sąd zważył, co następuje:

W przedmiotowej sprawie mamy do czynienia z powództwem pierwotnym – o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności oraz z powództwem o zapłatę.

Podnieść należy, że powództwo przeciwegzekucyjne przewidziane w art. 840 k.p.c. nie jest dopuszczalne po wykonaniu tytułu wykonawczego, czyli z chwilą całkowitego zaspokojenia wierzyciela. Nie zamyka to jednak możliwości dochodzenia przez powoda swych uprawnień w innym postępowaniu (por. wyrok SN z dnia 20 stycznia 1978r. III CRN 310/77)\

Nadto zasadność powództw z art. 840 par.1 pkt 2 k.p.c. o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności w całości ocenia się według stanu rzeczy w chwili orzekania (uchw. SN z 30 marca 1976, III CZP 18/76, L.)

W niniejszej sprawie doszło do wyegzekwowania od dłużnika na podstawie wyroku Sądu wydanego w sprawie (...) kwoty większej niż należna, co uzasadnia oddalenie powództwa o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności.

W zakresie żądania zapłaty - zwrotu kwoty nadpłaconej i nienależnej powodowi i uznania go za w pełni uzasadnionego Sąd miał na względzie treść tytułu wykonawczego, wyznaczającego ramy przyszłej egzekucji w przypadku niewywiązania się z obowiązku zapłaty.

Podnieść należy, że w części niezaskarżalnej nakaz zapłaty jako rozstrzygnięcie merytoryczne ma powagę rzeczy osądzonej (art. 353¹ i 353² k.p.c.) Tak też w niniejszej sprawie na podstawie prawomocnego nakazu zapłaty wierzyciel mógł dochodzić kwoty 4484,75zł. natomiast wyrokiem zasądzono od dłużnika określone w pkt a i b należności tj., odsetki ustawowe od kwoty 4259,26zł. za okres od dnia 16 czerwca 2014r. do dnia zapłaty, kwotę 1080,10 zł., nadto koszty w wysokości 218,73zł. (co stanowiło na dzień wszczęcia egzekucji kwotę 1779,55zł.)

W sprawie egzekucyjnej (...) podstawę egzekucji stanowił wyrok Sądu Rejonowego dla Łodzi - Śródmieścia w Łodzi z dnia 22 grudnia 2015r. opatrzony klauzulą wykonalności.

Wierzyciel nie załączył tytułu egzekucyjnego w postaci nakazu zapłaty tym samym Komornik Sądowy w K. J. B. błędnie przyjął, iż może egzekwować na podstawie złożonego wniosku także kwotę 4484,75zł.

Komornik związany jest treścią tytułu wykonawczego w postaci przedłożonego wyroku. Wierzyciel nie załączył tytułu egzekucyjnego w postaci nakazu zapłaty.

Nawet gdyby przyjąć, iż egzekucja dotyczyła należności z nakazu zapłaty to i tak dłużnikowi należy się zwrot żądanej kwoty. Wierzyciel dokonał rozliczenia wpłat wbrew wyraźnemu żądaniu dłużnika. Z kwoty 4.000zł. wpłaconej przez dłużnika w dniach od 10 czerwca 2016r. do dnia 30 czerwca 2016r. zaliczył na poczet długu jedynie kwotę 223,59zł.

Zgodnie z art. 410 par. 2 k.p.c. świadczenie jest nienależne, jeżeli ten kto je spełnił, nie był w ogóle zobowiązany względem osoby, której świadczył, albo jeżeli podstawa świadczenia odpadła lub zamierzony cel świadczenia nie został osiągnięty.

W przedmiotowej sprawie Sąd uznał, iż uiszczona przez dłużnika kwota 3654,53zł. niezaliczona przez pozwanego na spłatę zobowiązań określonych w nakazie zapłaty a następnie wyroku stanowi świadczenie nienależne, które powinno zostać dłużnikowi zwrócone. Niesłusznie zaliczono bowiem dwie wpłaty dłużnika po 448,47zł., wpłatę w wysokości 2000zł. oraz 879,47zł. (z kwoty 1103,06zł.) na jakiś niedookreślony przez pozwanego dług niezaskarżalny w wysokości 2696,31zł. co do którego Sąd orzekł oddalając powództwo w sprawie (...).

Zgodnie z art. 451 par. 1 k.p.c. dłużnik mający względem tego samego wierzyciela kilka długów tego samego rodzaju może przy spełnianiu świadczenia wskazać, który dług chce zaspokoić. Jednakże to, co przypada na poczet danego długu, wierzyciel może zaliczyć na związane z tym długiem zaległe należności uboczne oraz na zalegające świadczenie główne.

Dłużnik wyraźnie wskazał, iż dokonuje wpłat na poczet długu stwierdzonego wyrokiem choć w przedmiotowej sytuacji uznać należy, że zamierzał także dokonać wpłaty na poczet długu stwierdzonego prawomocnym nakazem zapłaty. Nie ulega wątpliwości jednak przy tym, iż nie dokonywał spłaty niezasadzonych wyrokiem w sprawie (...) odsetek, co do których żądanie zapłaty zostało oddalone. Zachowanie pozwanego, który postępuje wbrew wyraźnemu i nie pozostawiającemu żadnych wątpliwości żądaniu dłużnika należy ocenić negatywnie mając na uwadze także tę okoliczność iż prowadzi to w konsekwencji do błędnych naliczeń i powiększaniu zadłużenia w sprawie egzekucyjnej. Zaliczenie dokonanej przez powoda wpłaty na odsetki nie objęte tytułem wykonawczym nie może zostać uznane za dopuszczalne i tym samym skuteczne. Nadto należy także podnieść, że dopiero po wszczęciu niniejszego powództwa została rozliczona egzekucja prowadzona przeciwko powodowi i Bank przekazał powodowi kwotę 1011,99zł. a właściwie 994,14 zł. (potrącenie opłaty za przekaz pocztowy w wysokości 17,85zł.)

Oddalając żądanie zgłoszone w pierwszej kolejności tj. o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności Sąd rozstrzygnął żądanie ewentualne tj., o zapłatę uznając je w całości za słuszne i uzasadnione.

O kosztach postępowania Sąd orzekł zgodnie z art. 98 k.p.c., co do powództwa pierwotnego to brak było podstaw do rozstrzygnięcia o kosztach, bo pozwany ich nie poniósł (nie ustanowił fachowego pełnomocnika, zresztą zasądzenie jakichkolwiek kwot na rzecz pozwanego, tu: zwrotu opłaty skarbowej od pełnomocnictwa dla pracownika byłoby niesłuszne w rozumieniu art. 102 k.p.c. w kontekście opisanego wyżej niewłaściwego zachowania pozwanego / profesjonalisty/ wobec powoda /konsumenta/), a koszty sądowe pokryły się z kosztami powództwa ewentualnego, które powód wygrał i należy mu się zwrot poniesionych kosztów w całości.